

**भारतीय वनसेवेतील अधिका-यांना अध्ययन रजा
मंजूरी - मार्गदर्शक सूचना**

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक : आयएफएस-२०११/प्र.क्र.७३/फ-७

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- १० जानेवारी, २०१२

प्रस्तावना :- अखिल भारतीय सेवेतील अधिका-यांना अध्ययन रजा मंजूर करण्याबाबत अ.भा.से.(अध्ययन रजा) नियम, १९६० मध्ये तरतुद करण्यात आली आहे. या नियमामध्ये अध्ययन रजा मंजूर करताना ज्या अटी विनिर्दिष्ट केल्या आहेत त्यानुसार अध्ययन रजा मंजूर करताना लोकसेवेची गरज लक्षात घेण्यात यावी. अध्ययन रजा लोक प्रशासनाच्या पार्श्वभूमीशी निगडीत असावी. तसेच अध्ययन रजेचा विषय व्यापक लोकहित साधले जाईल अशा प्रकारचा असावा अशा अटी आहेत. तसेच अध्ययनसाठी निवडलेल्या विषयाचा अधिका-यांच्या कार्यक्षेत्राशी थेट व जवळचा संबंध असणे अभिप्रेत आहे.

भारतीय वनसेवेतील अधिका-यांकडून शासनाकडे अध्ययन रजा मंजूरीसाठी जे अर्ज प्राप्त होतात ते अर्ज प्रधान मुख्य वनसंरक्षक कार्यालयाकडून शिफारशीसह प्राप्त होतात. अर्ज शासनाकडे प्राप्त होण्यापूर्वी उपरोक्त अटींच्या आधारे प्रस्ताव तपासण्यात आल्याचे दिसून येत नाही. त्यामुळे अधिका-यांना अध्ययन रजा मंजूर करण्यामागचा व्यापक लोकहित साधण्याचा हेतू सफल होत नाही. हे लक्षात घेऊन, भारतीय वनसेवेतील अधिका-यांना अध्ययन रजा मंजूर करण्याबाबत काही मार्गदर्शक सूचना निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत साकल्याने विचार करून, पुढीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत :-

शासन निर्णय :-

राज्य संवर्गातील भारतीय वनसेवेतील अधिका-यांना अध्ययन रजा मंजूर करण्याबाबतचे प्रस्ताव खालील मार्गदर्शक सूचनांच्या आधारे तपासण्यात यावेत :-

- १) भावसे अधिका-यांच्या अध्ययन रजेचा विषय हा सर्व साधारणपणे वनसंवर्धन व वन्यजीव संरक्षण या विषयांशी संबंधित असावा.
- २) ज्या संस्थेमध्ये अध्ययन करण्यात येणार आहे त्या संस्थेमध्ये प्रवेश घेतल्याचा पुरावा अधिका-यांने सादर करणे बंधनकारक असेल.
- ३) अधिका-यांची वन विभागांतर्गत प्रादेशिक, कार्यआयोजना व वन्यजीव या शाखांमध्ये मिळून एकंदर किमान ७ वर्षांची सेवा झालेली असावी.
- ४) अधिका-यांनी त्यांच्या सेवा कालावधीत किमान १ पदस्थापना १ वर्षापेक्षा अधिक कालावधी करिता (सर्व प्रकारच्या रजेचा कालावधी वगळून) मराठवाड्यात किंवा विदर्भात केलेली असावी.

५) अध्ययन रजेवरुन परत आल्यानंतर ज्या विषयामध्ये अध्ययन केले असेल त्या विषयाशी संबंधित क्षेत्रामध्ये किमान २ वर्षे सेवा करण्याबद्दल अधिका-यांकडून हमीपत्र घेण्यात यावे.

२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी उपरोक्त मार्गदर्शक सूचनाच्या आधारे अधिका-यांचे प्रस्ताव तपासून अटींची पूर्तता करणा-या अधिका-यांचेच प्रस्ताव शिफारशीसह मंजूरीसाठी शासनाकडे पाठवावेत. तसेच या शासन निर्णयामधील मार्गदर्शक सूचना राज्य संवर्गातील सर्व भारतीय वनसेवा अधिका-यांच्या निदर्शनास आणाव्यात.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक - २०१२०११००५३४४५१४५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजीव गौड)
सहसचिव (वने), महसूल व वन विभाग.

प्रति,

महाराष्ट्राचे मा.राज्यपाल यांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
मा.मंत्री (वने) यांचे खाजगी सचिव
मा.राज्यमंत्री (वने) यांचे स्वीय सहाय्यक,
मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, भारत सरकार, पर्यावरण व वन मंत्रालय, पर्यावरण भवन,
सी.जी.ओ.कॉम्प्लेक्स, लोधी रोड, नवी दिल्ली-११० ००३
प्रधान सचिव (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (उत्पादन व व्यवस्थापन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित, नागपूर
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे
सहा. संचालक, भावसे लेखा कक्ष, म.व.व.वि., मंत्रालय, मुंबई.
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
निवड नस्ती, फ-७ कार्यासन, महसूल व वन विभाग मंत्रालय, मुंबई.